ОР 1 № 78 ф 321, оп. 1 № 44.
№ 481

קאפיטשיניץ.

פנקס

של חברת „תלמוד תורה"

פנקס קאפיטשיניץ

תרל"ג — תר"מט

1873 — 1889

№ 108

1 OP 1 №78 Ф : оп.1, №44

רשער לי״י צדיקים יבואו

זה

בי

הפנקס

שייך
להחבורה תלמוד
תורה אשר נתחדש
בזמנינו בתקנות חדשות
וקביעות שנו כאן ואזרנו
חלצינו לקיים ביתר שאת ועוז
כאשר מלפנים ונעשה ונגמר ביום
שהוכפל בו טוב ובזכות זה נזכה ליום
שכולו טוב ולביאת משיח צדקינו ולבנין
בית מקדשינו במהרה בימינו אמן:

בשנת ותלמוד תורה
כנגד כולם

תר״לג

לפ״ק

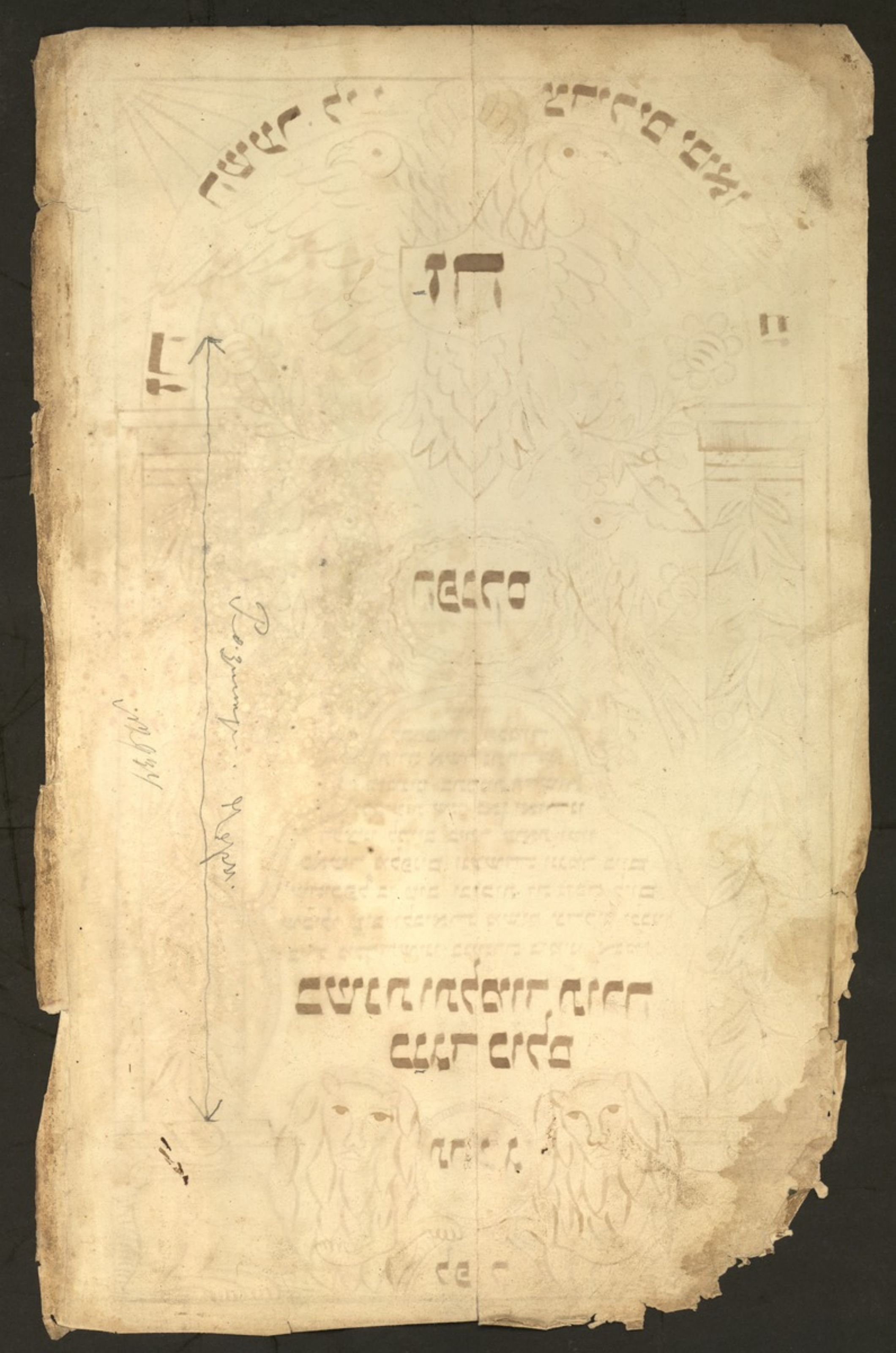

בהפנקס
הזה

בו
יאמר

הקדמה

שבח הבורא ומעלת התורה בן וורה
אשר חנן לעם יפה וברה ליסד חבורה
תלמוד תורה ועבור כן השכינה עליהם שורה
לפדותם מכל צוקה וצרה להיות ישועתם תתיד
בתדירה כי המה מביבים מכל נברא ויגאל אותנו
במהרה **רשום** ביתד תקועה באות על דגלו
ועל ידן חבורה ת"ת עלמה הוטבען המנהג ישן נושן
ארצות יושבנו לרחם על ילדי אביונינו וללמדם כל
מצותינו עם נערים ללמד מ"א"ל"ף בית לתפולת
סידר נהורא ולמעלה לחתושי חותשי תורה
ולגמרא להסביר להם יפה בסברא והזהרו מבני
עניים שמהם תצא תורה גודל המצוה מי יוכל לשערה
תורת ה" תמימה ושהורה כל שומרה יצצל מכל צוקה
וצרה ויקבל שכרו משלם בתדירה להחוט המשולש
לא ינתק במהרה ובזכות **התורה**
יבא מבשר הבשורה אגאל אתכם שה פזורה
לעטריכם בזר תפארה הוא כתר **מלכות**
וכתר **תורה :**

אמן :

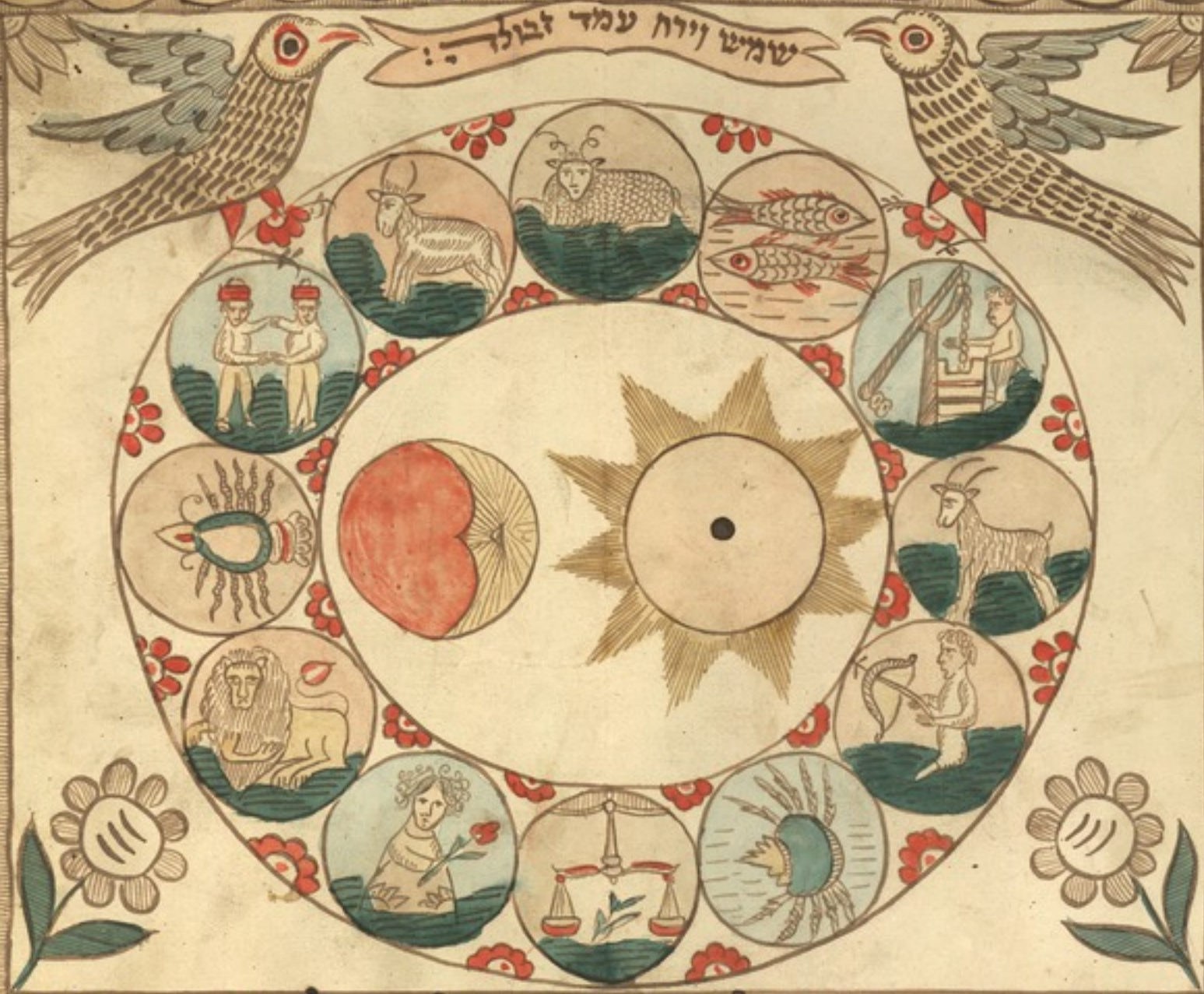

אפתחה פי במשל ואביעה: מליצה להבין ברגיעה

יונה

מרחפת אל תחת השמים הנה והנה
מקרקר ושועה צווחת בקינה
רבות יונים עלי ארץ מדלגי
מצאן השקט בין עתרים ותבואו
תלאן כריסם במאכלו עריבן
היונה על ראשיהם מלמעלה הות
לא תצאתי און לי ודי ספוקי נמסרת
חברותי אלי **תעננה** בקול שקט ונח
שם תתצא **השקט** במרגיע ונח
היונה חרדה ושמעה לקול עצת
ותשבע ותותר מתאכל שובעת
כן עם בני ישראל משולים בשתות
מי ומי ופרד מחבורית אושו
ערום יעשה להחבורה יקר

הסתתי תתמה ממב

שאטות על מאכלה להכין לקו
מצאה חטה אחת להכנ
והיא בזמן חורף על הקר
זרעים לרוב נחבא במחבואו
ישבו לפוש ולנוח בישיבו
הה הנה היום אני זעום
רעב אני מאוד זיחידה נשארת
תעוף נא אלינו אל הארץ מתח
תאסוף זרע כמנו במזרה ורח
ירדה לשכון בין חבורת
ובשלום והשקט היתה חנית
כיונים על חגוי סלעות
הכרת פנין העיד ועליו רשו
ובהדרת רוב עם אתם לערו

הסתתי תתמה ממב

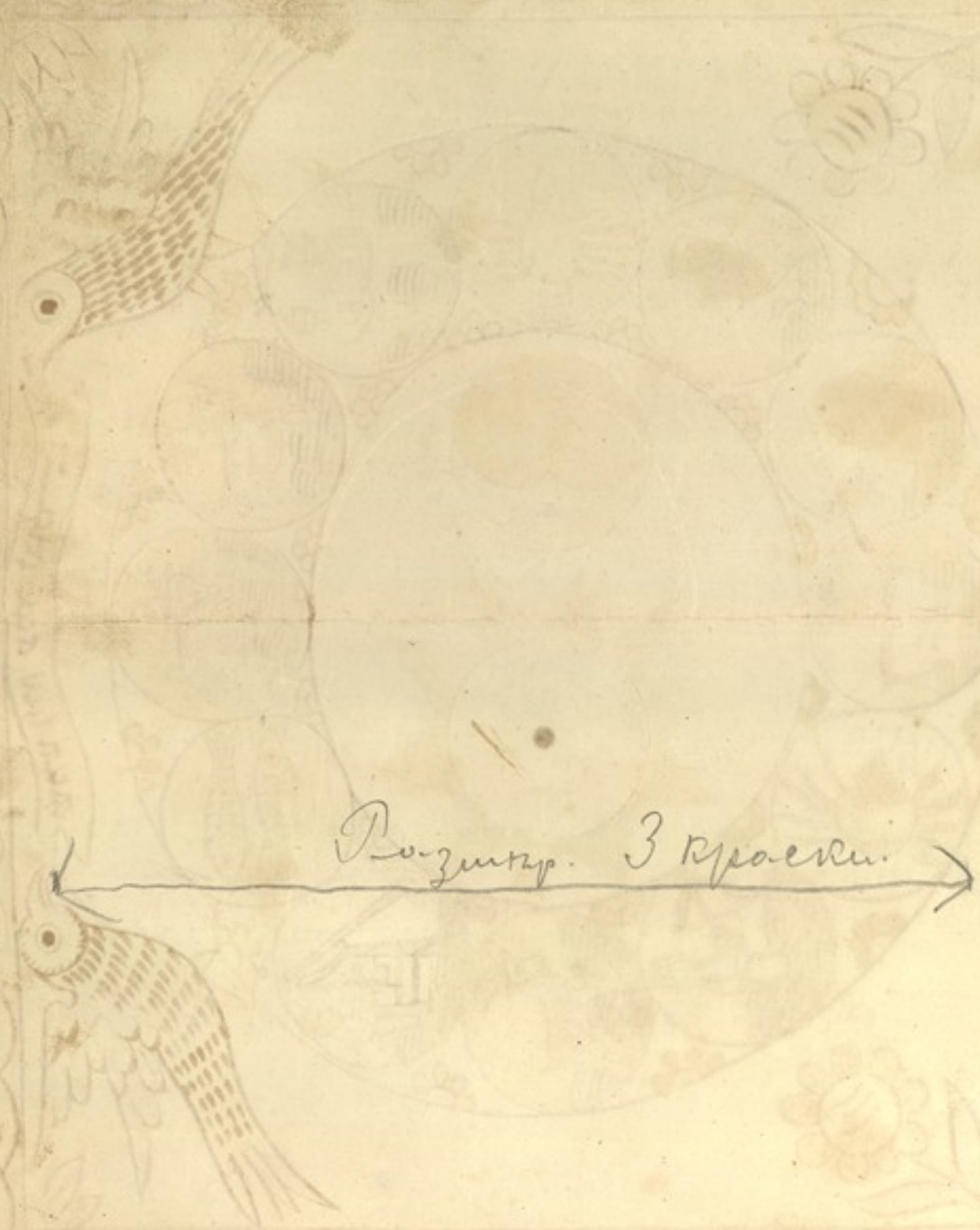
Размѣр. 3 краски.

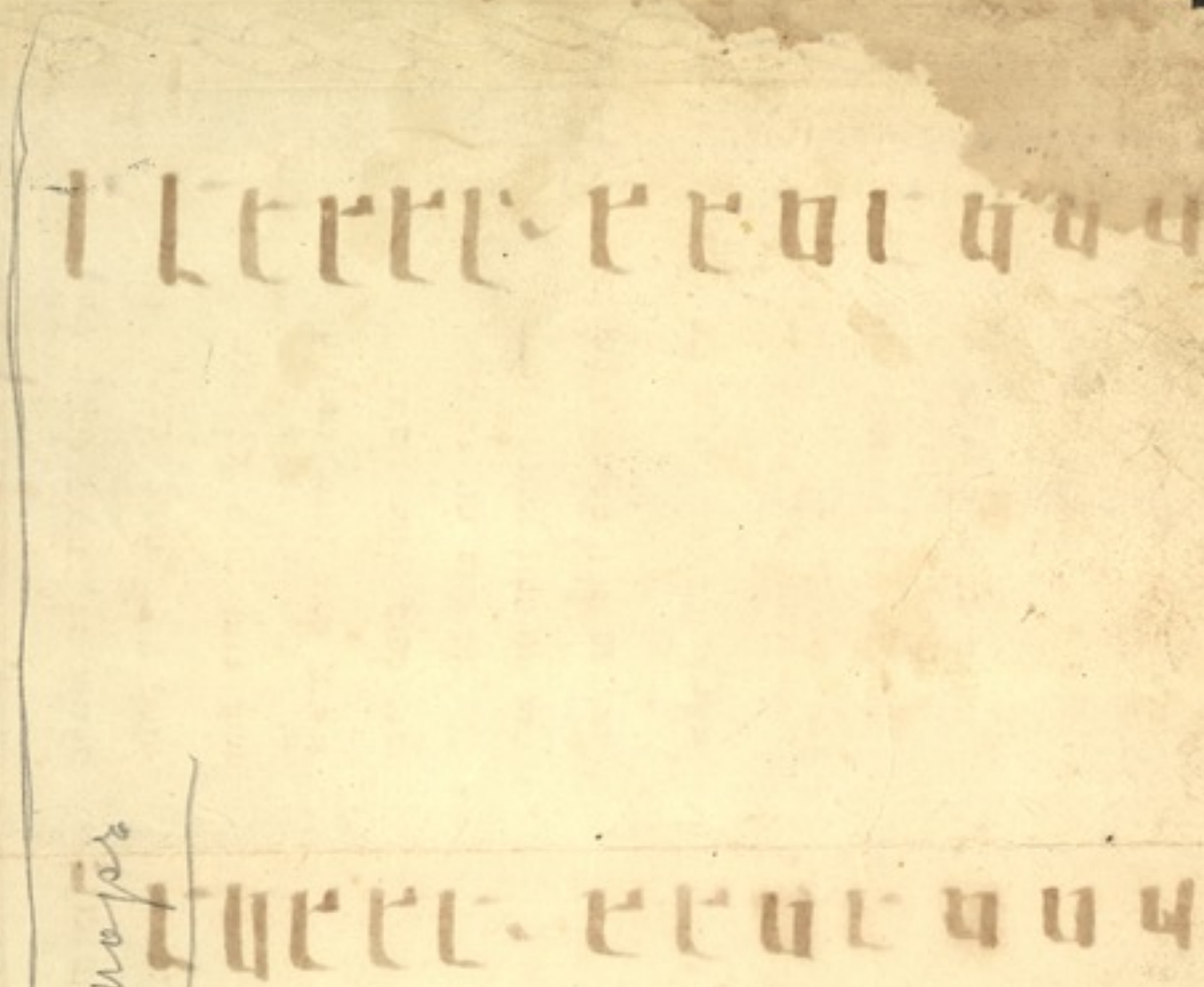

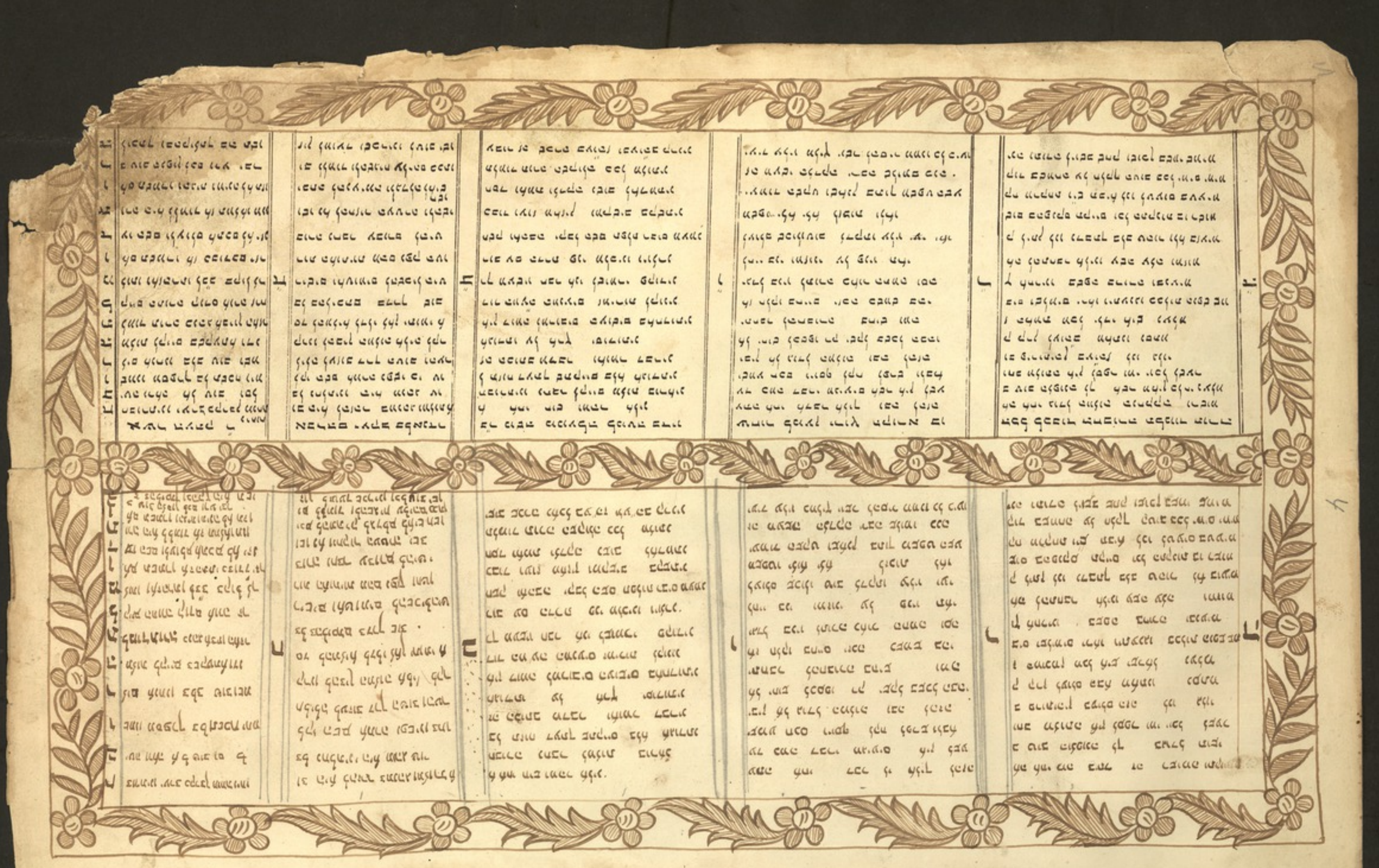

על ביטול תורה · לכן חייב כל אחד מהחבורה להשגיח עליהם
איך ילכו בדרך תמים · להתפלל בעת ובזמן לד׳ · ציר עולמים · גם
להשגיח על התלמידים לומדים חומש עם פ׳רשי בכל שבת ושבת
והש׳י יהיה בעזרינו להחזיק גם התלמידים לומדי גמרא וכל המוסיף
מוסיפין לו מן השמים · כאשר יהיה איה מבואר בהתקנות כל אחד
על מקומו · וגדולה המצוה של תלמוד תורה אשר בין תינוקת של
בית רבן העיכנה עורה · כמאמר הנביא אם לא בריתי חוקות
שמים וארץ לא שמתי · והש׳י ישפיע להם כל טוב סלה חכמה
בינה ודעת רוב הצלחה תגיע לעושים מצות ורוכבי
ד׳ תשירו ויראו רנת הגואל · והש׳י אשר הוא רחום לכל
פועל · יהיה בעזרם לסעדם להועיל · ובותר צריך הכתוב לזרז
במקום שיש חסרון כיס · לזאת עשינו כריתות ברית · חבורת
תלמוד תורה מצוה האדירה · אשר מפז ומפנינים יקרה
מרבש ונופת צופים היא מתיקה · להיות בה קשורה ואדוקה
אלפים שנה קודם בריאות היא קדימה · לקיים אותה בחיבה
ובנעימה · להיות לזכרון לדורות מימים ימימה · והש׳י יהיה
לנו · לעזר בתקפו העצומה · להשלים בחמשים שערי בינה
כמו שאמר החכם קחו מוסרי ואל כסף · כי טובה חכמה
מפנינים · לאנשי ישרים ותמימים · וכיס אחד יהיה לכלנו
וב׳ה שהחיינו וקימנו והגיענו למצות חבורת תלמוד תורת
מישה רבינו וכיתן שבח והודיה לאל · על תורתך שלמדתנו
לא ימושו מפינו ומפי זרעינו ומפי זרע זרעינו וב׳ד אלהים אנו
בוטחים ובו אנו נשענים ומומנו אנו מבקשים ישועה ועזר
לעזרינו · במלאכת שמים ויצליחנו בדרך מישור וידריכנו
בנתיב הצלחה · וימלא משאלות לבנו לטובה · ובשכר אם
בריתי תשמרו · באהבה ותשוקה · וינצלו מכל צרה וצוקה
ולקיים התקנות · אשר מזהב ומפז הם מזוקקה · ונירם יאיר
כאור האבוקה · מצות ד׳ ברה מאירת עינים · שפע ברכה

והצלחה מן השמים · ביה יקרו ומה נעמי מחברת הקודש
הזאת עם התקנות הנכתבים פה על הפנקס אשר
לא יגרע מהם דבר או חצי דבר ומכל סיעת מרחמוהי חבורתא
קדישתא תלמוד תורה רב טוב וישועה ממעייני הישועה
ויהי נועם השם עלינו · ומעשי ידינו כוננה עלינו · ונזכה לבוא
בגבולינו · לראות בבנין עיר על תלה במהרה בימינו · לטובה
ולברכה ולחיים · לשנה הבאה בירושלים ·

אחר שנתלסדו החבורה ונגמר הפנקס בשעה טובה ומוצלחת
אמרתי אענה אף אני חלקי אחיה רעי אף אני לאמר ישר כוחם
ועמלם · ופועל ידם תרצה · לגמור בכי טוב · ואל שדי יברך אותם
ויתן להם את ברכת אברהם להם ולזרעם עד עולם · ומה
נמרצו אמרי ישר · לכן אמרתי אחבירה עליכם במלים · ואדברה
גם אנכי להיות במתנת גורלם · אשר גם שמי יהיה תמוד למזכרת
אהבה מימים ימימה · וזכות הרבים יגן בעדי לעד ולדורות · ואחלה
אותם בנחילה וסליחה לשמוע בקול יעקב אשר ידו נטיה עליהם
להיות גרמא בדבר מצוה · ונא כבדינו נגד זקני עמי להזכיר
אותי בזכרון טוב · אשר עמלתי וזממתי לכתוב הפנקס בכתב
ולשון צח לכבוד החבורה תלמוד תורה ועבודתם
ופעולתם יהיה שלימה מעם ד׳ אלהי ישראל לאמר צור
ישראל · קומה בעזרת ישראל · ובזכות התורה יקרב את
הגאולה אז ישירו ויזמרו בברכת גאולת ישראל ·

אלקים ברחמיו רבים העצומים · מהרה לבנה עיר
קדשינו בזמינו בתפלת רבים מהאל שומר הבטחתינו
דברי המעתר בעד ימיהם ושנותיהם · ויצליחו בכל מעשיהם
בטוב ובנעימים יגדלו בניהם ובנותיהם אמן אברהם יעקב בלאנדער
· פה קאפיטשניץ יצו

אלו התקנות אשר נרשמים בראשי החרוזות בה׳ חבורתא תלמוד תורה חזק
זה סדר התקנות כתקנות שנו כאן אשר נעשה לחבורתא קדישתא תלמוד תורה
דפה קאפיטשניץ ונעשה ברצון כל החבורה למגדול ועד קטן לאשר ולקיים ולהתנהג
כדת וכשורה ע״פ האופנים והתקנות המבוארים כאן ולעשות הכל לכבוד השם
יתברך יתרומם ויתעלה :

תקון א

ח״וק ותקנה עשו ביניהם בכל שנה ושנה כאשר יגיע אי״ה מוצאי שבת פ״ יתרו
מחויבים החבורה להתאסף יחד לבית הגבאי ושם יעשו הקלפי לכתוב שמות
כל אנשי החבורה על ניירות קטנות ויתנו הניירות בקלפי ונער קטן יוצא
מהקלפי חמשה ניירות והאנשים ההם יהיו בוררים והם יבחרו מהחבורה
גבאי ראשון וגבאי שני ונאמן היינו קאסירר ורואה חשבון וכאשר יסע הגבאי
ראשון לאיזה מקומן אזי הגבאי שני ימלא מקומו ועל פיהם יתנהגו כל החבורה
ואם ימצא אחד מהחבורה אשר לא יציית אותם ויבזה אחד מהם אז רשות
לראשי החבורה לקנוס אותו כפי חוות דעתם :

תקון ב

ב״אם שירצה איש זר לכנוס לתוך החבורה להיות כאחד מאנשי החבורה
אזי אין רשות לשום אחד להשוות עמו בלתי ידיעת ראשי החבורה אבל
אם ימחו רוב החבורה מלכנוס אותו אז אין רשות אפילי לראשי החבורה
להכניס אותו בכדי שלא יהיה ח״ו קטטה ומריבה ביניהם אבל אם בנו של
אחד מהחבורה יכנוס לתוך החבורה לא יתן מעות קדימה יותר מאביו ויתנו
ג״כ כבנו

תקון ג״

ו״זאת יתנהגו בכל שנה ושנה תמיד קודם שיעשו הקלפי מחויב הרואה חשבון
לעשות חשבון עם הגבאים משנה אשתקד וימסור המעות להנאמן של החבורה
ויקבל ממנו טראטיל גם בשעת הוצאות הפתקן אם יהיה נשכח פיתק אחד מאנשי
החבורה בהקלפי מוכרחים לעשות קלפי חדשה :

תקון ד

ר"שום בכתב אמת יצדק אשר כל אחד ואחד מהחבורה מחויב ליתן בכל שבוע לקופת החבורה סך שני צל כסף ליד השמש של החבורה והוא יסלק המעות ליד הגבאי

תקון ה

תקנה ישרה עשו ביניהם באם שיעשה אחד בעיר איזה משתה ושמחה חתונה או ברית או תנאים מחויב הגבאי לשלוח לשם שני אנשים מהחבורה לגבות מאנשי המשתה מעות תלמוד תורה ואסור להם להנות בשם לאכול או לשתות בכדי שיעשו הדבר בשלמות ואם ישרבו מלילך אזי יקנסו כדעת ראשי החבורה

תקון ו

אם אבה עשו אנשי החבורה כאשר יגיע ערב יום כפור מחויב הגבאי לשלוח בכל בית הכנסת שני אנשים ושם ישמדו עם קערה אחת לגבות מעות תלמוד תורה וכן אם יגיע הושענא רבה ישלח ג"כ בעיר שני אנשים לקבל נדבת תלמוד תורה וכל המוסיף מוסיפין לו מן השמים: גם מחויבים ליקח ספר תורה לעצמם שלש פעמים בשנה בראשי השנה · וביום כפור ובשעת קריאת התורה ינדר כל אחד כפי נדבת לבו הטוב ומי שישרב מלילך יקנוס אותו כפי דעת ראשי החבורה; והגבאים העומדים על הבימה יזכרו כל הנדרים בתבוע תיכף אחר יו"ט

תקון ז

תלמידי תלמוד תורה מחויב המלמד לילך עמהם בשבת בכל חודש לבית הגבאי לראות פעולת התלמידים ולהשגיח עליהם בעין פקיחא וגם מוטל על ראשי החבורה לשלם שכר לימוד להמלמד בעת ובזמן כל חודש וחודש כי אליו הוא נושא את נפשו · אז לא יהיה בעניין לעול ולמשא

תקון ח

להתוודע ולהגלות לכל אנשי החבורה אשר בכל שנה ושנה כאשר יגיע יבוא חנוכה מחויב הגבאי לשלוח שני אנשים בעיר לגבות מעות חנוכה לקיפת תלמוד תורה · וכן כאשר יגיע ימי פורים ילכו זוג אחד או שני זוגות בעיר לגבות מעות פורים ועוד שני אנשים ילכו לגבות מעות פורים מן החבורה בקיפת תלמוד תורה וכן כאשר יגיע רח אלול מחויב הגבאי לשלוח איש אחד עם פישקע על בית עלמוזן לגבות מעות תת כן יתנהג כל החודש ומי שיסרב מליתן יקנס אותו כדעת ראשי החבורה

תקון ט

מוה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד בעת סעודת מצוה כאשר יזכה אחד מהחבורה לעשות משתה איזר זוגתו המליטה ויולדה בן זכר למז"ט מחויב ליתן לקיפת החבורה סך שמונה עשר צל כסף וכן הדין אם נקבה תלד מחויב ג"כ ליתן סך חי צל כסף

תקון י

וזאת יהיה לזכרון לכל אנשי החבורה שאם יזכה אחד מהחבורה אשר בנו הקטן יתחיל ללמוד חומש למז"ט מחויב ליתן לקיפת החבורה סך שמונה עשר צל כסף וכן הדין אם יגיע בנו לשלשה עשר שנים לבר מצוה ויתחיל להניח תפלין מחויב ג"כ לסלק סך שמונה עשר צל כסף לקיפת החבורה ;

תקון יא

דבר זה לא ימנע מכיניהם אף אם יזדמן אשר אחד מהחבורה יעשה למז"ט לבנו או לבתו התקשרות שכל כתיבת תנאים מחויב ליתן לקיפת החבורה סך שמונה עשר צל וכן אם יגיע למז"ט שמחת חתונת בנו ובתו מחויב ג"כ לסלק סך חמשים צל כסף לקיפת החבורה

תקון י״ב

תמימים וישרים ישלמו נדבות ונדרים בעת אשר ילכו בשבת קודש בצוותא חדא לבית הכנסת להתפלל לנורא במרום · ובשעת קריאת התורה ינדבו כל אחד כפי נדבת לבו הטוב לא יאחרו מלשלם תיכף אחר השבת ליד הגבאי הממונה מהחבורה לקיפת החבורה :

תקון י״ג

ונאמרו ונשנית אם אחד מאנשי החבורה ימנע את עצמו מלסלק נדרו או מעות שבוע ימתינו לו עד ששה חדשים ואם עדיין לא יסלק ימתינו לו עד פ״ יתרו בשעת אסיפת החבורה ואז כשלא יסלק אזי יהיה ניכר אשר אין רוצה בתקנתם יש רשות לראשי החבורה לדחות אותו מן החבורה מכל וכל ואין לו שום טו״מ ופ״פ על החבורה

תקון י״ד

רשום בכתב אמת וצדק כאשר יזכה אחד מהחבורה לבנות בית חדש או כי יקנה בית מחויב לעשות חנוכת הבית עבור החבורה ואחר השבת יסלק סליקו כסידורו סך א״ ריינ״ש כסף להחבורה וזריזין מקדימין למצות

תקון ט״ו

החבורה מחויבים להשגיח על המעות של תלמוד תורה שלא לשנות מצדקה לצדקה אף למצוה אחרת ואין רשות ליקח מקיפת החבורה לאיזה משתה ושמחה רק מוטל על ראשי החבורה ועל רואה חשבון לעין בעין פקיחא שיבוא לידי תכלית המועיל לקיפת החבורה :

תקון ט״ז

חזק ימלא משאלותינו · וירחיב את גבולינו · בפירוש הותנו אם יהיה · הוצאת מרובה על הכנסה ויהיו מוכרחים לעשות עיצות והשתדלות מן הצדדים נמנו וגמרו באם שיהיה עת הדחק ואין מספיקין בידם לשלם כל הצורך אזי הגבאי מחויב לשלוח ג׳ או ד׳ אנשים הגונים לגבות מעות חנוכה או מעות פורים מן בני הכפרים לקיפת החבורה ואם יסרבו וימאנו לשמוע ולעשות רצונו יקנסו כדעת ראשי החבורה : גם מחויב הגבאי לקבוע פישקעס בכל בתי אכסנאות אשר אורחים באום שמה שיתנב מעות ת״ת : וכן בבית המרחץ לגבות מעות ת״ת

תקון ט״ב

ט״ב לב משתה תמיד משתה של החבורה מחויב להיות בפרשה משפטים היינו בשבת פ׳ **יתרו** מחויבים כל החבורה להתאסף לראש החבורה ומשם ילכו בצוותא חדא לבית הכנסת אל הרינה ואל התפלה והגבאים יעמדו על הבימה בשעת קריאת התורה ומי שידר נדר מוכרח לסלק תיכף אחר השבת ליד הגבאי לקיפת החבורה ובשעת הסעודה יסלק כל החובת מכל השנה **ושלש פעמים בשנה** יראו כל החבורה לילך באגודה אחת לבית התפלה היינו שבת פ׳ **יתרו** ושבת פ׳ **ואתחנן · ושמחת תורה** ושמחת החג יגן עלינו לשלום ולחיים :

לשנה הבאה בירושלים :

לכבוד שמות אנשי החבורה

שלומי אמונה ישראל · מנהיגי כרם נטע שעשועים חבורתא קדישתא תלמוד תורה די באתרא הדין גזע ישרים ותמימים כל אחד בשמו הטוב יבורך איש על מקומו ואיש על דגלו הנרשמים ונחתמים פה על הפנקס כל אחד על דף שלו מכתב אלקים הוא חרות על הפנקס בפתוחי חותם קודש ל"ד אשר התאספו יחד כל אשר נדבה רוח אותם ליתן תרומת ד" ולהאציל מכבודם ברכה להשביע נפשם בצדקה לעסוק במלאכת השם להשגיח על ילדי בני ישראל להגמיאם מיין עסיס ולהטעימם מנופת צוף להיות להם לעזר ולהשתדל עבור הילדים הרכים צאן קדשים ומי יוכל לספר גודל המצוה והשבח אשר מצאתהו לעשות בתוקף ועוז אשר לא היה מימי קדם יהי מכירם ברוך וייטיב הש"י חסדו עמהם ויהיו נא מעשיהם לרצון לפני אדון כל אשר חבלים נפלה להם בנעימים · שנתוועדו יחד למצוה מזויינים · ועל ידם יהיה הכל מתוקנים ובזכות זה יזכו לעלות ברננים · ראשון לציון ינהלו אותם אבות ובנים · ויזכו לרב טוב שפע ברכה והצלחה · לאורך ימים ושנים · ובאו כלם על החתום להלן כל אחד ואחד

היום יום א" דחו"ה"מ סוכות בשנת תר"לג לפ"ק
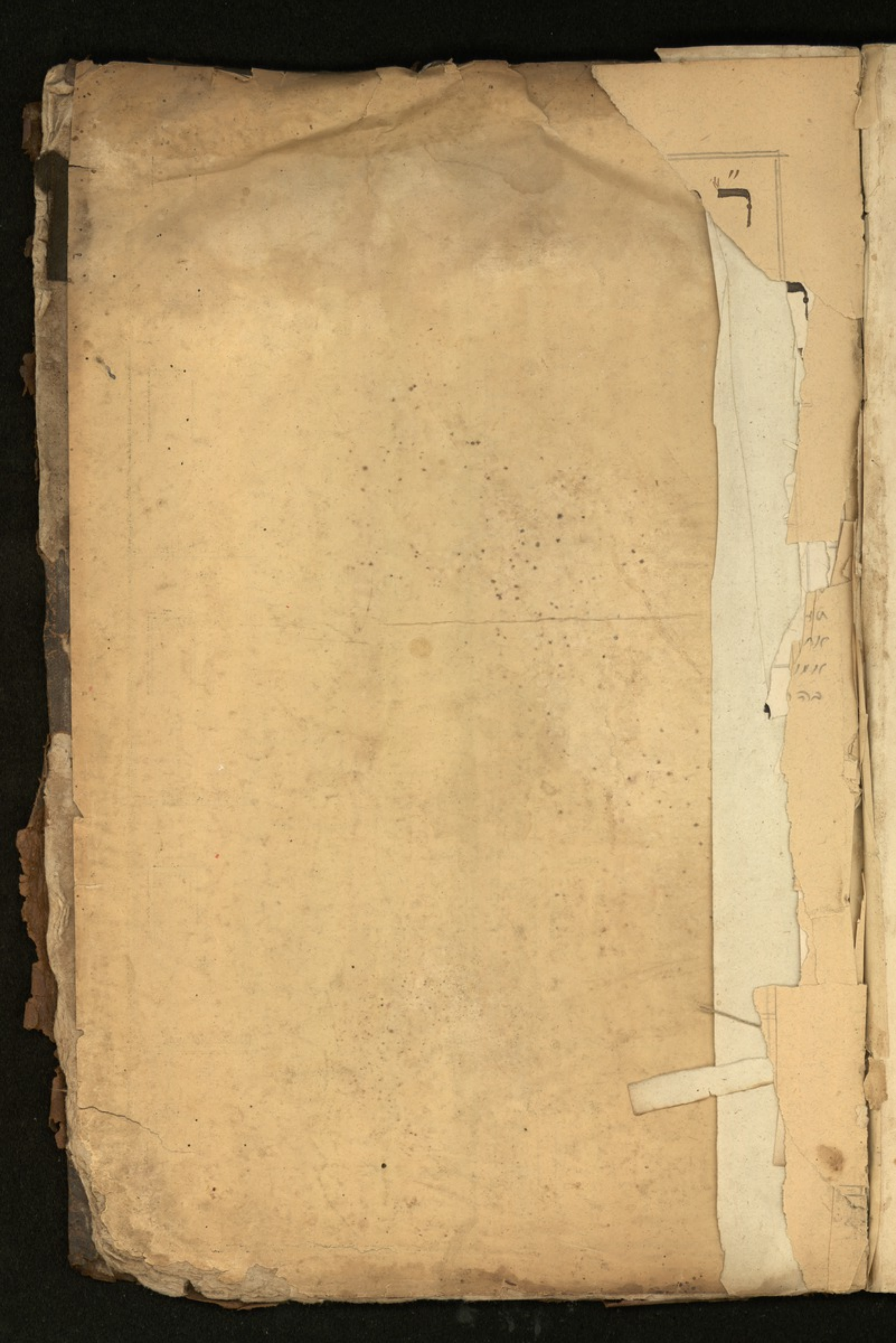
פה קאפיטשניץ